

nerazumljeno vprašanje odgovori: „Da, to sem jaz; — zapovédite?“

„Bodite tako prijazni, mi odpreti; imam neko sporočilo do Vas“ — odgovori neki miloglasni ženski glas.

Oče zapre malo okence, ter hiti v vežo, da bi odprl duri; memogredé pa reče: „Minka! zdaj pa le prijenjaj z svojo kremžo; nekdo pride.“

Jokati ne smela bi se milovanja vredna deklica, ki je bila zavzeta neizrekljivih srčnih stisk in britkosti! Vsa plaha tresla se je enako drobni šibici ob valovih dereče reke, kajti družega ni mislila, nego to, da je pristjéni Smoláč zopet poslal kako moro z novim neslanim sporočilom. Med tem je mati poskušala, Minko s srčnimi besedami vtolažiti.

Kmalu bil je oče zopet v sobi; ž njim stopila pa je tudi skoz duri okusno opravljena, zimskega mraza z dragocenim kožuhom dobro obvarovana gospá. Spremljeval jo je njen strežaj, zavrt v dolg plašč.

„Vaši blagi hčerki veljá prav za prav moje nocojšno obiskanje“ — spregovori zdaj gospá; — „jo li najdem pri domu?“

„Tukaj-le je“ — odgovori začudeno oče ter kaže v pol tamni kotichek, kjer jer je stala Minka, naslonjena ob svojo mater.

„Fridi bliže, Minka!“ — vелеva nekako osupnjeni oče. S pobešenim pogledom se hčerka primikuje, mater rahlo z roko za seboj potegnivši. Gospá s pozornim očesom pregleduje zali šibki život in lepo blede obličje deklice, ter reče: „Minka, kakor je videti, Vi nocoj nimate veselega svetega večera. Kako to?“

Minka, ki je kot marljiva in jako umetna vezílja poznala mnogo imenitnih gospá po mestu, ter od njih zato tudi pogosto iskana in obilno z naročili počislana bila, mislila je, da jo tudi ta išče v zadevi kakega dela; enacega mnenja sta bila tudi oče in mati. Predno vendar deklica na ogovor imenitne gospé odgovoriti more, že se vtakne oče vmes, povzame besedo, ter naglo reče: „Milostljiva gospá! ravno obravnamo, naj bi se omožila, in vzela si v zakon nekega vrlega, premožnega poštenjaka; al brani se zoper to z rokami in nogami. Je li to modro?“

Deklica se ozre zdaj na ptujko, in le ta vidi trepetati v njenih živožarečih očéh svitlo se bliščečo solzico. Kot rahločutna gospá prezrla je besede nadjetničarjeve, pristopi bliže, prime deklico za roke in pravi: „Stopite bliže, dobro dete; povelje imam, izročiti Vam mal božičen darek.“ Pri teh besedah pomigne strežaju, ki je pri poslednjih besedah gospé vzel izpod plašča malo polikano skrinjico posebno umetnega dela, postavil jo na mizo, potem pa stopil zopet za duri.

Minka je videla, da v mestu je neko društvo plemenitih gospá, ki so si postavile nalogo, vsako leto na sv. večer odlično marljive deklice obdarovati z malimi božičnimi darovi; tudi to jej je bilo znano, da so posamesne družbenice pogostoma oddajale take darove lastnoročno dotičnim deklicam. Akoravno je nocoj že toliko grenkega pretrpela in toliko vročih solzá pretočila, so jo vendar besede ptuje gospé nekako prijetno ganile, in rodile jej v srcu neko radostno čut. Al nenadjanemu veselju imelo je slediti še vse kaj družega. Gospá pritisne neki gumbiček v pokrovcu skrinjice, hipoma odpre se ona na vse štiri strani, in sprelepe male jaslice jako dragocenega in umetnega dela pokazale so se pred očmi osupnjenih nadjetničarjevih. Mati z glasnim začudenjem razodene svoje veselje; Minka gospó začudeno pogleduje, pa ne more je spoznati. Je li njeno solzno oko tega krivo?

„Stopite bliže, ljubi otrok!“ — reče jej — „in oglejte si dobro te-le tri pastirčke, ki nesó mlademu Jezušku svoje darove“.

Minka si molčé obriše solzne oči, in pogleda bolj na blizo pokazane pastirske kipiče. Al kaj vidi? Eden nesel je v rokah malo zlato pilico; drugi pa je čez ramo imel v kolobarček zvito vrvico iz zlate strune. Kot ostrobrušen nož presune ta pogled Minkino srce, in kri jej zažene zagorelo rudečico v lica. Ko pa pogleda še tretjega pastirčka, ki je imel malo krošnjico na ramah, vidi, da nosi na njih fotografijo zalega mladčca v zlatem okviru. V tem hipu zapustijo deklico moči, nezavednost jo napade, in ravno se jame zgrudovati, ko strežaj odvrže klobuk in plašč, nagloma priskoči, ter s presrčnim klicem: „Minika, moja prisrčna Minika!“ stisne jo v svoje naročje. — Bil je on, nekdanji jetnik, rešen po roki nadjetničarjeve Minike zapora, zdaj pa pomilosteni plemenitnik, ki je z materjo svojo vred hotel veselo obletnico napraviti nadjetničarjevi družini, ki je zarad njega v nesrečo prišla.

Primši zdaj nježno-belo desno roko Minkino živahno reče: „Predraga moja mati, gledite, to je tista ročica, ki mi je nocoj pred letom prinesla najdražji dar — orodje rešitve iz strahovite temé živega groba.“

Gospá prime molčé deklico za roko, obrne se k staršem, ter pravi: „Smem li položiti to ročico v roko mojega edinega sina, ki se je ravnokar vrnil iz daljne Amerike na dom, in ima v last vzeti velika posestva moja? Sme prijeti nasprotno Minkina roka njegovo, da bo odslej držala za vselej nekdanjega beguna, ne spustila ga nikoli več od sebe, ter navezala si ga po vezi sv. zakona v vedno posestvo in last?“

„Se vé, se vé, blagorodna gospá!“ — odvrne osupnjeni oče; „se vé, da v vse srčno rad dovolim; naj ga Minka zdaj le ima, in naj ga trdno drži; saj je tudi on, kakor malo kdo, držal dano besedo. Božji blagoslov naj jima bode!“

In praznovali so skupaj sveti večer v neskončni radosti, ki je ne popiše nobeno peró. In štiri tedne potem postala je Minka presrečna supruga bogatega plemiča Ž—, in oni, ki ju osebno poznajo, pravijo, da živita v krogu svojih otrok tako srečno, da se o nju zakonu po pravici reči sme, da je sklenjen bil v raji.

Naši dopisi.

Iz Železnikov 29. jan. (Letošnja zima) tukajšnjim krajem zeló slabo služi. Stanujočimi med visocimi gorami nam je o tem času sneg potreben, da se more dovaževati oglje, ruda, lesnina za kurjavo in kupčijo, živinska klaja itd. v ravnino. Okoli sv. treh kraljev je bilo sicer snega padlo kakih 4 do 6 prstov visoko, in ker je bilo precej mrzlo, so se ljudje neutegoma poprijeli dovaževanja zgoraj omenjenih stvari. Pa kaj, ker je trpelo to le kakih 10 dni! O sv. Antonu je potegnil zopet jug, in bolj veliki slani kot snegu podobna bela zemeljska odeja zginila je kot kafra. Včeraj zjutraj jelo je bilo zopet snežiti tako, da smo mislili, da se bo le gredé nasulo do kolena visoko snega; kmalu zatem pa zabučí tako strašansk veter, kakoršnega že več let ne pomnimo. Človeka je bilo res prav groza take sile. Celi dan in tudi skor celo nocojšno noč divjal je s tako močjo, da so se kar poslopja tresla, in je le čudo, da ni še kake večje škode napravil. *) Strehe so pa razdrapane tako, da bodo imeli dotični rokodelci s popravljanjem dovolj dela in precej zaslužka. Ta piš

*) Naj opomnim tu (kar smo že večkrat zapazili), da naši kraji so z jadranskim morjem oziroma vetrom v nekako čudoviti zvezi. Spominjamo se, da kedar je bila pri nas kaka taka sila, čulo se je tudi kmalu za tem o morskih nesrečah. Bog bi hotel, da bi se to pot to ne vresničilo! Pis.

pa je odmedel zjutraj padli sneg. Brž ko ne nam zima ne bo prizanesla; al bati se je, da bi nam takrat ne nagajala, ko bi potrebovali že gorke pomladi. Drug nasledek dolge in velike suše je pa tudi ta, da se je več studencev in vodnjakov posušilo, kar je o tem času in za naše studenčnate gorjanske kraje res zelo redka prikazen. Edino dobro, s čemur se moremo pohvaliti, je to, da nas je Bog dozdej obvaroval nenavadnih bolezni, katere drugje tako nemilo gospodarijo. Naj bi nam milostno prizanesel tudi še za naprej, da se zveseljevati moremo besed Slomšekovih: „Zdravo telo, najboljše blago.“
Jos. Levičnik.

Iz Novega mesta 2. febr. — Nemila smrt nam je vzela zopet marljivega in vnetega rodoljuba: V četrtek 29. dne t. m. popoldne je umrl v Toplicah kaplan v pokoji, g. Franjo Zamida za kozami. Bil je ranjki blag mož, eden naših najvernejših, najdelavnejših in žrtvoljubnih domorodcev. Britka, res nenadomestljiva zguba je zadela s tem tudi naš „narodni dom“, kojemu je bil eden največjih podpornikov, kajti podpiral ga ni samo denarno, nego tudi z delom. Sam je nakupil ves les za strešje „narodnega doma“, ter potem, ko se je strešje v Toplicah sestavljalo, sam preskrbel tesarje ter nadziral in vodil vse delo. *) Al tudi za svoje farane se je kljubu dolgi bolehnosti vedno trudil. Naj v miru počiva!

Iz Vižmarjev 30. jan. — Ker ima „Slov. Narod“ kakor stekla zver navado, da poštene ljudi po krivici napada, se je v štev. 22. tudi v mene zaletel. Kdor je že toliko skusil, kakor jaz, strpi tudi lahko napade „Narodovcev“ in se jih še le v čast šteje, da ž njimi stopi v vrsto dr. Bleiweisa, dr. Coste, Hohenwarta in mnogo drugih, ki jih domovina naša med svoje najzvestejše prijatelje šteje. Tisti kovačnici pa blizo Save, ki je skovala pisarijo v 22. listu, naj najpred povem, da sem srenjske tlake že do grla sit. Ranjki g. Posanner me je že v 22. letu moje starosti leta 1842 za rihtarja postavil; da sem od tistega časa, ko sem pozneje namestoval rajncega Severja, ko je šel leta 1848 na Dunaj za državnega poslanca, in je namesti Gašp. Ziherla, ki je bil zarad nekega pregreška od županstva odstavljen, okrajni glavar Pajik mene za župana postavil, potem pa za župana pri volitvi izvoljen bil, imel veliko truda in mnoge britkosti, to mi bo vsak rad verjel, kdor vé, kako težavno je vsem sosesčanom vstreti, ker še Bog sam ne more vstreti vsem ljudem. Že izprva je bil razpor zarad županstva; celó od ministerstva so nekateri zahtevali, naj Ziherla posadí na „tron županski“, ali ni jim obveljalo. Komur je znano, da brez števila vojakov sem pretekla leta imel pri nas vkvartirati, — da smo čez 8 let imeli topničarje s konji, — da sem zoper trmo nekaterih sosesčanov veliko Vižmarsko puščobo (gmajno) na korist njim razdelil, da je zdaj rodoviten svet, — da sem se pri pogorišču naše vasi veliko trudil, da so nam sl. deželni odbor in rodoljubi naši z zdatnimi denarji na pomoč prihiteli, — da sem z velikimi težavami se boril, da sem naredil cesto do železnice, — vse to in še več družega je pač živa priča, da moje županovanje ni bilo na rožicah postlano, jaz pa z dobro vestjo rečem, da sem zmirom storil svojo dolžnost, in zato se večkrat ustaviti moral napačnim zahtevam. Kar „Narodovec“ kvasi od planov za zidanja po pogorišču, so čenče, ki jih v sramoto stavi prost pogled, kakošna je naša vas in cesta zdaj in kako je bilo to

poprej. Da je Kramar plačal 5 gold. kazni za vinotok, je resnica; al tudi to je resnica, da ta denar je šel v soseskino kaso. Kar „Narodovec“ o „puntu“ pisari, o tem mi ni treba nič odgovarjati, — govorila je sama c. k. deželna sodnija. Vem, da jim je zdaj žal za novce, ki so jih potrosili, da bi me bili podkopali, in zato zlivajo na me žolč v umazanem „Narodu“; al kaj morem jaz za to, da je sl. sodnija po pravici sodbo izrekla! Če imate pogum, primite deželno sodnijo, da ni pravično sodila, ko je enemu večih 14, drugim pa 8 dni kazni prisodila. Da pa v našem cesarstvu župana ni tako mogočnega kakor je Št. Vidški, je iz tega razvidno, da v njegovi občini po bajtah brez ovira točijo žganje, da se v krčmah brez dovoljenja čez uro dobí pijača in godba! „Narodovec“! ali ni to svoboda angeljska? In čez tacega župana tožiš in polovico svojega lista popišeš! Kdor ima dobro vest, da dela le na prid svoji občini, lahko spi v kljub psovanju nasprotnemu.

Iz Belokranjskega 1. sveč. („Tagblatt“ in pa nesreča Koprivniškega župana.) Zadnjič sem sporočil, da Koprivniški župan na Kočevskem že sam sv. zakramente deli ter da je bil lastnemu otroku Janez krstnik. „Tagblatt“, kakor je bilo pričakovati, se je s tem „viteškim“ činom svojega vernega sinkota prav širokoustno pobahal, pri tej priliki pa brez dokazov po svoji navadi ometal ves oni stan, ki mu najhuji trn v peti. Danes pa naj še to pristavimo, da je ravno temu „purgelmojstru“ te dni otrok pri treh letih utonil. Svet je jako rado-veden, če bode tudi tega sam pokopal, kakor je unega sam krstil. Ljudje se nad to nesrečo jako spogledujejo, in si marsikaj po pravici na ušesa šepetajo. Vsakako pa mu je to očiten migljej, da se s svetimi rečmi ni norčevati in da Bog nikomur nič dolžan ne ostane!

Iz Ljubljane. (Iz odborove seje družbe kmetijske 1. dne t. m.), pri kateri sta, ker so se obravnavale državopodporne zadeve, bila pričujoča deželni glavar vitez dr. Kaltenegger in vladni zastopnik vitez Roth, poročamo danes zarad malo prostora le sledeče: Od g. Trpina v Ratečah se kupijo ovni in ovce, in od g. Malavašiča v Butanjevasi 3 ovni čiste Jezerske krvi, da se podelijo dotičnim prošnjikom; — pri trgovcu Kringlu v Vratislavi se naroči 65 tón (po 4 mernike) najlepšega izvirnega Ruskega lanú, ker ga je pri odboru že naročenih 246 mernikov, — veselo znamenje, da naši kmetje cenijo veliko vrednost tega semena; — na poročilo župana g. Ložarja, da je njegov plemenni bik že pretežak za kraje Trzinske okolice, kojih je 254 vbretil, ga bode družbini odbornik pred ogledal; — za 100 gold. se naroči novih panjev, 100 gold. pa obrne za denarno podporo učiteljem in drugim čebelarjem, ki bodo za to prosili; — zarad svilorejske podpore naj se vpraša vodstvo Slapške šole in podružnice; — poročilo upravnika družbe kmetijske gosp. Vodeta v Dolskem, da se je mlatilnica za majhno odškodovanje kmetom izposojevala, je bilo s pohvalo na znanje vzeto. (Dalje prihodnjič.)

— (Iz seje deželnega odbora 30. jan.) V smislu sklepa sl. deželnega zbora od 13. januarija t. l. se izroči prošnja sl. ministerstvu za državno podporo za prebivalce Novomeškega in Krškega okraja, po toči in nevihti hudo poškodovanim. — Vodstvu bolnišnice tukajšnje se naroči, da na poti očitne dražbe prodá še pred sv. Jurjem senošet „Rakova jelša“ v katasterski občini Trnovski, ki je 1 oral in 1319 □ sežnjev velika. — Izplačevanje rednin najdencev za 2. pol leta 1873 v Litijem okraju po uradniku bolnišničnega upravnistva, kakor tudi izplačevanje rednin okolice Ljubljanske se zarad natančnega nadzorstva izroči vodstvu bolnišničnemu. — Na odgovor c. k.

*) Lejte no! pa je le spet bil veliki podpornik narodne stvari duhovnik. In „liberalni mladi“ kričijo: „s farji proč!“ Vlegel se je v grob preblagi domoljub; bomo videli, kdo z diplomu „mladih“ stopi na njegovo mesto. Vred.

deželne vlade, da se občini Kostelski v Kočevskem okraju glede na ces. ukaz od 15. maja l. 1851 stroški za vkvartiranje vojakov zaradi goveje kuge ne morejo povrniti iz državne blagajnice, je deželni odbor ostal pri svojem mnenju, da občini po postavi od 29. julija 1868 gré odškodovanje iz državne blagajnice, in če se deželna vlada z odborovim mnenjem skladati ne more, naj to stvar sl. ministerstvu predloži v razsodbo. — Izpraznjena štipendija z 49 gold. 94 kr. dijaške ustanove Schellenburgove je bila podeljena Ludoviku Tekster-ju, dijaku 5. gimn. razreda v Ljubljani. — Pravila nove Dunajske ustanove pod imenom „Franc-Jožefove ustanove“ za najdenice prinesemo prihodnjič — dobrotnikom na znanje.

— (*Kdor potrebuje semen*) za vrt svoj ali polje, dobi jih, kakor ravnokar izdani obširni katalog kaže, na vrtu gosp. Julija Dürra v Ljubljani v Karlovškem predmestju šte. 24 (pod zvonarjem), ki je pod firmo „C. Schmidt's Gärtnerei“ znan in želani v „Novicah“ priporočan bil. Na prodaj ima različno zelenjad, sočivje, travna in deteljna semena, krompir, peso, sadje, cvetlice mnogovrstne itd. na veliko zbiro in po poštenu ceni.

— Zopet zgubi naša dežela velike časti vrednega duhovnika: gosp. Anton Gros, semeniški podvodja, gré v Ameriko, kjer stopi v Benediktinski stan sv. Vincenca. Naj nam gospodje, ki domovino našo zdaj zapuščajo, za zeló ne vzamejo misli naše, da o prekucijah verskih, ki nam pretijo, zdaj ko prihaja ves „narobe svet“, utegnejo časi priti, da imamo kmalu domá hujih poganov kot v Ameriki in da po takem nam bode zmirom več duhovnih pastirjev treba.

— (*Iz nemškega gledališča*) čestitamo g. Kocelju o dvojnem vspehu: od njega v nemški jezik prestavljena „Požigalčeva hči“ je jako dopadla, on sam pa da je glavno nalogo na občno pohvalo izvršil.

— (*Beseda Vodniku na spomin*) v čitalnici naši v pondeljek je bila izvrstna, da malo taci; zato bila je pa tudi skor vsaka točka entuzijastično sprejeta; vse pa je presegel zadnji zbor Zajčev „Iztočna zora“ z orhestrom in samospévom gosp. Chlumetzki-ga, ki je v tem zboru, kakor v prejšnjih samospévih, povečal Vodnikovo „besedo“ z izvrstnim svojim petjem; pa tudi gospodom našega zbora, in g. vodju Šantelnu velika čast in hvala! Ker drugi pot poročamo kaj več o tej narodni slovesnosti, ki jo je z svojo nazočnostjo počastil tudi naš gosp. deželni glavar vitez Kaltenegger in katere sta se prijazno spomnila gospoda knez Metternich in baron Codelli, iz Dunaja pa z pozdravom po telegrafu častiti odbor „Slovenije“, zato danes le povemo še to, da tudi drugi del veselice — ples — je pod vodstvom g. Jeločnika se lepo odlikoval, in če, kakor tudi drugod letos, ni bilo plešišče prepolno, so gospice v elegantni opravi in živahnem radovanju naredile krasen bal, ki je trajal čez 3. uro po polnoči. Ker tudi postrežba v gostilnici bila je prav dobra, zato ostane letošnji Vodnikov večer zopet vsem obiskovalcem v veselem spominu.

— (*Osemnajsta slovenska predstava*) v deželnem gledališču bo jutri četrtek 5. februarja. Igrala se bode prvič nova igra „Doktor Robin“ v 1 dejanju, poslovenil V. Mandelc. Potem pa od lani priljubljena komična opereta „Izbujeni lev“.

Iz Št. Vida nad Ljubljano. (*Čitalnica naša*) napravi v spomin nepozabljivega ustanovnika, rajnega gosp. Bl. Potočnika večerno veselico, katera bode pokazala, da v kljub britkih udarcev, ki so jo zadeli, še živi! Slo-

vestnostni govor, petje, veseloigra „Muteč“: vse to delalo bode prijeten večer, in da nas tudi „pust“ ne toži, zavrtili se bomo enmalo njemu in nam na ljubo.

Novičar iz domačih in ptujih dežel.

Iz Dunaja. — Zbornica poslancev je pretekli teden največ opraviti imela z volitvami različnih odsekov. V odsek za vladne verske predloge so voljeni izmed Kranjskih poslancev baron Apfaltrern, grof Hohenwarth in dr. Razlag, izmed Moravskih dr. Pražak, izmed Poljakov Groholski.

— Dunajski mestni odbor je državnemu zboru že podal peticijo za občno vpeljavo civilnega zakona. Gotovo pride peticij te baže še več.

— Kolikor je zdaj znano, so že škofje Linški, Dunajski, Graški in Briksenski ministerstvu izročili odločno deklaracijo zoper vladne verske predloge. Pričakuje se, da vsi drugi škofje storijo isto, kajti postave, ki tako neznano globoko segajo v načela katoliške vere, spadajo tudi pred forum tistih gospodov, ki po deželah Avstrijskih stojijo na čelu dušnega pastirstva. Zdaj treba odkritosrčne besede! Če ne pomaga, storili so vsaj svojo dolžnost.

— Grof Hohenwart je bil te dni pri cesarju skozi pol ure. Kakor blisk je ta novica šla po časnikih; na to pa je „Morgenpost“ brž vedela povedati, da je bil le 25 minut. Kako pač svet pazi na vsako stopinjo, ki jo stori naš Hohenwart!

— Govori se, da Moravski poslanci še enkrat v zbornici sprožijo poravnavo in spravo; če se zopet odbije, pa zapustijo zbor.

— Na Dunaji so začeli rogoviliti delavci, katerih je ondi nad 25.000 brez zaslužka.

— General baron Gablenz, ki je bil kot vojak visokocenjen in je v zbornici gosposki v prvi vrsti ustavovernih liberalcev stavil, se je une dni vstrelil, tudi pri Dunajskem denarnem polomu udeležen. Čedalje očitnejše je, da kuga denarne požrečnosti sega najbolje v vrsto liberalcev in ustavovercev, in da tako hudo gnjil je ves liberalizem, da prosimo Boga: „libera nos, Domine!“

Hrvaško. — Česar naši bratje na jugu že mnogo let želijo, dosegli so zdaj: dobili so vseučilišče s 4 fakultetami. Čestitami jim srčno!

Ogersko. — Magjari so v hudih stiskah. Vlada je zboru predložila izkaz, po katerem je še za leto 1872 na dolgu ostalo davkov 117 milijonov in 461.676 gold., — koliko pa še le od lanskega leta, ko je denarni polom tudi na Ogerskem na kant djal veliko ljudi in je letina bila zeló slaba!

Žitna cena

v Ljubljani 31. januarja 1874.

Vagán v novem denarji: pšenice domače 7 fl. 20. — banaške 7 fl. 92. — turšice 5 fl. —. — soršice 4 fl. 20. — rži 4 fl. 80. — ječmena 3 fl. 90. — prosa 3 fl. —. — ajde 4 fl. 40. — ovsa 2 fl. —. — Krompir 2 fl. 90.

Kursi na Dunaji 31. januarja.

5% metaliki 69 fl. 40 kr.

Narodno posojilo 74 fl. 60 kr.

Ažijo srebra 107 fl. — kr.

Napoleonondori 9 fl. 1 kr.